

Svar på skriftligt spörsmål SSS 91/2022 rd

## Svar på skriftligt spörsmål om att förebygga dödsfall bland renar och ersätta skador som orsakats rennäringen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 91/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Hassi m.fl./gröna:

Hur ämnar regeringen stödja rennäringen för att man till största delen ska kunna undvika dödsfall bland renar under den kommande vintern och å andra sidan inleda förfarandet enligt renskadelagen efter Naturresursinstitutets utredning, om utredningen ger anledning till det?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Jord- och skogsbruksministeriet har den 1 mars 2022 beslutat att börja utreda om vinterförhållandena i renskötselområdet innebär en sådan exceptionell katastrof som avses i lagen om ersättning för skador som drabbat renhushållningen (987/2011, renskadelagen). Enligt ministeriets beslut gör Naturresursinstitutet en sådan utredning åt jord- och skogsbruksministeriet som avses i 2 § i statsrådets förordning om ersättande av skador som drabbat renhushållningen (656/2016, renskadeförordningen).

Det bör dock observeras att renskadelagen och -förordningen inte är en utjämningsmekanism för försäljningsinkomst från renhushållning, utan en särskild behovsprövad mekanism avsedd för exceptionell katastrof. Syftet med lagen är att hjälpa aktörer inom renhushållningsnäringen att klara av omfattande och oförutsedda skador som drabbat renhushållningen. I renskadeförordningen fastställs strikta kriterier för katastrof som kan godtas som grund för en ersättning. Enligt renskadelagen konstateras katastrofen genom en utredning som ger information om förändringar i de förhållanden som fastställs i renskadeförordningen samt om huruvida förändringarna har medfört betydande negativa konsekvenser. Därefter görs en politisk prövning om att införa ett eventuellt ersättningsystem. En förutsättning för utbetalning av ersättning är dessutom att det för detta ändamål har anvisats anslag i statsbudgeten eller i den årliga dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond.

Således kan inget löfte om ersättningar enligt renskadelagen ges i förskott. Ett forskningsinstitut ska i enlighet med lagen konstatera att omständigheterna har förändrats till katastrof, och statsrådet fattar utifrån en helhetsbedömning ett beslut och utarbetar vid behov ett förslag till anslag när all nödvändig information om en eventuell katastrof finns tillgänglig.

Enligt 7 § i renskötsellagen (848/1990) ska ett renbeteslag se till att de renar som tillhör delägarna i renbeteslaget sköts inom renbeteslagets område och att de arbeten som hör till den renskötsel som bedrivs av delägarna blir utförda. Om skador inträffar trots renbeteslagets förebyggande arbete och alla andra åtgärder som hör till renskötseln bedöms skadorna inom ramen för den lagstadgade processen. Renskadelagen gör det inte möjligt att stöda kostnaderna för tilläggsutfodring innan beslut om ibruktagande av ett skadeståndssystem har fattats.

I enlighet med renskadelagen och -förordningen följer jord- och skogsbruksministeriet situationen på renbetesmarkerna och reagerar vid behov på situationen och vidtar åtgärder för att införa ersättningsmekanismen. Om Naturresursinstitutets utredning ger anledning till åtgärder och om statsrådet på basis av helhetsbilden och övervägande beslutar att vidta åtgärder, kommer jord- och skogsbruksministeriet att i huvudsak följa förfarandena för katastrofvintern som drabbade renhushållningen 2019/2020, i syfte att i mån av möjlighet påskynda tidtabellen för de regionala myndigheternas utbetalningar.

Regeringen bereder inga nya stödåtgärder när det gäller vinterförhållanden, utan verkar inom ramen för den nuvarande renskadelagen och -förordningen. Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte också en framtidsarbetsgrupp för renhushållningen i november 2021. Arbetsgruppen i fråga är ett bra verktyg för att bedöma renhushållningens långsiktiga åtgärder för att förbättra näringens lönsamhet samt för att förbereda sig på variationer i försäljningsinkomsten och på väderrisker.

Helsingfors 17.3.2022

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä